

selecció artificial, per obra zootècnica o fitotècnica. Qui dubtarà de que representa un creixement de valor per al total món orgànic el que s'arribin a produir per la humana indústria varietats més belles o més útils, més perfectes en fi, de roses o de cavalls?

En tot cas lo que a nosaltres ens interessa més no és el fet de la pèrdua o del guany, sinó el fet del canvi. Descendent o ascendent, no podem imaginar dos moments de l'univers successius sense una entropia. Ja n'hi ha prou per a que una imatge diferenta —o potser la impossibilitat de

formar una imatge!— degui reemplaçar a la pura imatge estàtica que veníem adonant i servint, d'ençà de les dues invencions intel·lectualistes advingudes, fa vint-i-sis sigles, sota l'aire clar de la Magna Grècia.

Això representa, ja ho havem dit, una tràgica ruptura dins l'esperit contemporani.

(Eugeni d'Ors)

(Extret de l'article d'Eugeni d'Ors: *Els fenòmens irreversibles i la concepció entròpica de l'univers* ("Arxius de l'Institut de Ciències", any I, núm. I, Barcelona 1911).

1 Frontispici a la tercera edició del *Origin of Species*.

2 Lib. II, cap. VIII 2.

3 *Autobiography*, 1.ª part.

4 Una nova prova de la resistència del temperament de Darwin a la legalitat científica ens la dona el passatge de la segona part de l'*Autobiography*, en què el fill conta com son pare se divertia sot-metent a prova les idees més inversemblables, anomenant a aquestes verificacions: "experiències d'imbecil". Això prova, segons F. Darwin, la seva "potència de teoria".

5 Royce *Lo Spirito della Filosofia moderna* (trad. Italiana de G. Rensi. Bari, 1910). pp. 357 a 363.

Sobre la universal curiositat del Romanticisme alemany, vid. també A. Farinelli: *Il romanticismo in Germania*. Bari, 1911. i especialment pp. a 99.

6 *Origin of Species*. Cap. IV, sec. 2.

(ficcio)

CIÈNCIA I POESIA

per Àngel Terron

Amb l'autorització dels editors i de l'autor publiquem una selecció de poemes extrets del *Llibre del Mercuri*, d'Àngel Terron, (Sant Boi de Llobregat. Edicions del Mall, 1981). L'obra poètica d'Àngel Terron és una de les primeres en la literatura catalana que es nodreix directament de l'experiència científica en el camp de la investigació de la bioinorgànica i l'estudi de la química a les Illes Balears. Àngel Terron (Coll d'En Rabassa, Mallorca, 1953) és investigador dins el camp de les ciències químiques. Fins ara ha publicat un llibre de poemes *Iniciació a la química* (1977), així como una "plaquette", *Noema* (1978).

FRANCIS ALBERT COTTON DESCRIU
LA SEVA TROBALLA DELS CLUSTERS METAL·LICS

Que ningú no em demani el com.
La meva recerca era diversa.
La meva comprensió lluitava:
emperò, si tot el possible és fals,
aleshores l'impossible és la realitat.
Em succeí a mi
com al col·leccionista d'himenòpters
que, un dia sense saber com,
es troba bategant sota el seu filat
una papallona sorprenent.

Ciutat de Mallorca, setembre de 1977 - setembre de 1980.

BOLTSMAN LLEGEIX SHAKESPEARE

Mirau-lo —encara jove— llegint els sonets de Shakespeare. Ell després ho dirà sorprenent dames filantropes i advocats: "Els meus plers intel·lectuals més enlairats els dec a les obres de Goethe, Shakespeare i d'altres; però fou gràcies a Schiller que em vaig conèixer. A més ha influït intensament en mi Beethoven." Ell voldria percebre estes músiques que en el sonet són evidents, i suposa i sent, emperò no defineix en la natura. Tot el cúmul de lectures i experiències patides —ja siguin humanes o de laboratori— sacrificaria ell per generar una idea, per albirar la pròpia visió. Al capdavant de la seva estructura rítmica els mots dels versos el colpeixen com el paisatge que s'ofrena als seus ulls, o els palaus, o els jardins i les seves proporcions: arbres, pedres, i altres unitats menors viuen, són culpables de la visió general. ¿Com quantificar aquesta relació entre el vist, el macroscòpic i els mecanismes del món subtil? Llegeix i ambiciona una major mesura.

VAN'T HOFF RENUNCIA A LA POESIA PER LA CIÈNCIA

Per quina sendera pujarem al cim?
Quina deessa serà propícia al cant?
Vivim tan lluny de la claredat lunar
malgrat que la mar la proclama i venera.
¿Serà la nostra impietat cercar la bellesa
en el vi, en el foc o en la conversa?

EL PLATÍ

Proust fabricà amb platí els seus gresols
i establí la llei de les proporcions constants.
Bertholler sols disposava d'orgull i ferro.

PRIESTLEY ESGUARDA EL SEU LABORATORI DE
BIRMINGHAM DESTRUÏT PER LA TURBA PURITANA

No cometré la impietat de descriure els aparells destrossats; ara tot torna a ésser matèria indòcil: pedra, ferro, fragments tallants com l'obsidiana. La seva ingenuïtat és fora mesura: tremolen quan em senten o quan em llegeixen. Viuen en la creença que el sol es va aturar per perpetuar la lluita; bé em voldrien si acceptats negar Déu i el gran poder que el seu amor comporta. Els seus anatemes lluentos els fan forts enfront dels volterians i els enciclopedistes: jo podria triar ésser com aqueixos francesos llicenciosos. Emperò he educat el meu cervell per tal de veure el que els ulls no permeten; la meva ànima viu en la bellesa d'aquest microcosmos: com podria jo deixar d'honorar Déu? I, tanmateix, el fet que pugui esbrinar la sentor dels seus cossos, que pugui parlar amb ells a l'hora de comprar ous o pollastres, que el meu semen pugui amb alguna de les seves femelles generar cossos, em farà a mi considerar-los vivents?

(Àngel Terrón)